

Wyspa Pasieka

Dla Mieszkańca

Wyspa Pasieka (Pascheke, Wilhelmsthal) na przełomie XIX i XX wieku była siedzibą urzędów, wiaty i fabryk. Było to także miejsce letniego wypoczynku i prestiżowa lokalizacja do zamieszkania. I choć przez setki lat znajdowała się tak blisko Opola, była jednak poza miastem.

Włączenie w granice miasta

Wiosną 1891 roku rozpoczął się najciekawszy okres w dziejach wyspy. Wtedy władze Opola oraz władze gminy wiejskiej Wilhelmsthal podjęły decyzję o włączeniu terenu wyspy w administracyjne granice Opola. W tym czasie Pasiekę zamieszkiwało 1089 osób. Opolanie szybko docenili walory tego miejsca. Zaczęło tam budować eleganckie wille i domy jednorodzinne świadczące o prestiżu właścicieli. Najważniejszą ulicą Pasieki była Ludwigstrasse (obecnie ul. Powstańców Śląskich), przy której znajdował się znany opolski browar Johanna Karrascha oraz szkoła rzemiosła i gospodarstwa domowego.

Ludwigstrasse (obecnie ul. Powstańców Śląskich) – willowa ulica na Wyspie Pasieka

Urzędy i instytucje

Na wyspie swe siedziby miały różne urzędy i instytucje. Po I wojnie światowej na Turmstrasse (obecnie ul. Niedziałkowskiego) wzniesiono gmach Izby Handlowej, a nad samą Odrą mieścił się urząd budownictwa wodnego. Na Fesselstrasse (obecnie Strzelców Bytomskich) znajdował się gmach, który od lat 30. zajmowała partia nazistowska. Dla wielu opolan był to złowrogi Brunatny Dom. W 1931 roku przy Eichstrasse 1 (obecnie ul. Konsularna) rozpoczęła działalność polski konsul, który istniał do wybuchu II wojny światowej. A na południowym cyplu wyspy znajdował się teren dworca wodnego (Wasserbahnhof).

Wojewódzki Dom Kultury (obecnie rozgłośnia Radia „Opole”), fot. A. Mietański, lata 60. XX wieku.

Nieistniejące budynki

W centrum Pasieki instytucje kulturalne i urzędy sąsiadowały z obiektami przemysłowymi. Naprzeciwko Zamku Piastowskiego, który wówczas był siedzibą władz rejencji, znajdowała się

ogromny Browar Zamkowy rodziny Friedlaender. Niestety obu tych budowli dziś już nie ma. Zamek, z wyjątkiem wieży, na przełomie lat 20. i 30. XX wieku uległ stopniowej rozbiórce. Jego miejsce zajęł nowoczesny biurowiec. Ostatnie budynki browaru wysadzono natomiast na początku lat 70. XX wieku.

Zamek Piastowski i fragment parku zamkowego, widok od strony południowo-zachodniej, 1901 rok.

Miejsce wypoczynku

Nie od dziś wiadomo, że Wyspa Pasięka to wspaniałe miejsce do wypoczynku. Dawni mieszkańcy Opola latem najczęściej odwiedzali kąpielisko Am Wäldchen (W lasku), włączony do Opola w maju 1897 roku. Zimą mieszkańcy Wilhelmsthal spacerowali nad stawek Zamkowy, by do późnych godzin wieczornych jeździć na łyżwach. Mniej aktywni odpoczywali w restauracjach i gospodach, których na wyspie nie brakowało. Najbardziej popularną restauracją była

„Eiskeller” („Lodowa Piwnica”) przy obecnej ul. Piastowskiej z eleganckim dwuwieżowym pawilonem i ogrodem siłującym się do Turmstrasse (obecnie ul. Niedziałkowskiego). W lokalu tym w październiku 1932 roku – w restauracyjnym ogrodzie przemawia przywódca NSDAP, a wkrótce kanclerz, Adolf Hitler. Wielką atrakcją wyspy był także piękny ogród zamkowy (Schlossgarten), ulubione miejsce zabaw dzieci. A Ulica Hafenstrasse przylegająca do Młynówki była jednym z ulubionych traktów spacerowych opolan.

Nowa Synagoga i tzw. Domek Lodowy lata 30. XX wieku.

Fot. Muzeum Żółty Opolski

Materiał powstał na podstawie książki autorstwa dr. Macieja Borkowskiego „Opole przez wieki XIX/XX”, Wydawnictwo Księży Młyn, 2015.

Contact data

Wydział Promocji

ul. Koraszewskiego 7-9

45-011 Opole

bp [at] um.opole.pl

www.opole.pl

Location

Tags

miejsca

Wyspa Pasieka

opole na przełomie wieków XIX/XX

Dawne Opole

fotografia

MŚO